

Apstiprinu:

Valsts valodas centra direktors A. Timuška

PUBLISKAIS PĀRSKATS
PAR VALSTS VALODAS CENTRA DARBĪBU
2008. GADĀ

1. Pamatinformācija

- 1.1. Iestādes juridiskais statuss – tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas, īstenojot valsts politiku, kā arī uzraugot un kontrolējot normatīvo aktu ievērošanu valsts valodas jautājumos, nodrošina valsts valodas saglabāšanu, aizsardzību un attīstību. Juridiskais statuss noteikts Valsts valodas likumā (26. panta otrā daļa) un Ministru kabineta 2005. gada 22. marta noteikumos Nr. 202 “Valsts valodas centra nolikums”. Valsts valodas centrs izveidots 1992. gadā.
- 1.2. Iestādes pamatfunkcija – normatīvo aktu ievērošanas uzraudzība un kontrole valsts valodas jomā.
- 1.3. Būtiskākās izmaiņas iestādes darbībā pārskata periodā – nostiprināta administratīvā un institucionālā kapacitāte, piesaistot personāla resursus.
- 1.4. Padotības iestāžu Valsts valodas centram nav.

2. Iestādes darbības rezultāti

- 2.1. Pārskata gada galvenās prioritātes:
  - pārraudzīt *Valsts valodas likuma* ievērošanu;
  - reglamentēt valsts valodas lietojumu valsts un sabiedriskās dzīves sfērās normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos;
  - iesniegt priekšlikumus valsts valodas normatīvo aktu pilnveidošanai;
  - skaidrot un popularizēt valodu funkcionēšanas pamatprincipus Latvijā;
  - organizēt latviešu valodas aizsardzības darbu;
  - veicināt latviešu valodas kultūras attīstību un nodrošināt valodas pareizu lietošanu;
  - saglabāt, atjaunot un aizsargāt vēsturiski pareizos un latviskai kultūrvidei raksturīgos Latvijas vietvārdus, reglamentēt to lietošanu oficiālajos tekstos un izdevumos;
  - veicināt latviešu valodas zinātnisko pētniecību;
  - popularizēt latviešu valodu pasaulē.
- 2.2. Informācija par prioritāšu īstenošanu: valsts pamatbudžeta programmas *Valsts valodas funkciju atjaunošana un saglabāšana* rezultatīvo rādītāju izpilde:

rezultatīvais rādītājs	plāns	faktiskā izpilde
✓ iestāžu skaits	1	1
✓ štata vienību skaits	30	26
✓ izstrādātie tiesību akti	2	2
✓ valsts valodas lietošanas izpildes kontrole iestādēs un uzņēmumos (pārbaužu skaits)	2000	2107
✓ sagatavotie TV un radio raidījumi	10	10
✓ profesionālās sagatavotības semināri	10	10
✓ sagatavotie un izdotie normatīvie un informatīvi metodiskie materiāli	1	1

- 2.3. Rezultatīvo rādītāju izpildes analīze:
 rezultatīvā rādītāja "štata vienību skaits" izpilde nodrošināta par 87 % tādēļ, ka likumā "Par valsts budžetu 2008. gadam" netika piešķirts papildu finansējums prioritārā pasākuma "Administratīvās kapacitātes celšana" īstenošanai; rezultatīvā rādītāja "valsts valodas lietošanas izpildes kontrole iestādēs un uzņēmumos (pārbaužu skaits)" izpilde nodrošināta par 105 % palielināta saņemto sūdzību skaita dēļ; pārskata periodā nodrošināta pārējo rezultatīvo rādītāju adekvāta izpilde.
- 2.4. Sniegtie pakalpojumi:
 saskaņā ar Ministru kabineta 2005. gada 4. oktobra noteikumiem Nr. 750 "Noteikumi par Valsts valodas centra sniegto maksas pakalpojumu cenrādis" iestāde ir tiesīga sniegt šādus maksas pakalpojumus:
- ✓ izsniegt izziņas par valsts valodas prasmes apliecību autentiskumu;
  - ✓ izsniegt izziņas par komersanta vai organizācijas nosaukuma atbilstību Valsts valodas likuma prasībām;
  - ✓ izsniegt izziņas par vietvārdu pareizrakstību.
- Sakarā ar neatbilstoši zemu pieprasījumu maksas pakalpojumi pārskata gadā netika sniegti.
- 2.5. Aktīvi tika sniegtas konsultācijas privātpersonām un iestādēm valsts valodas lietošanas jomu reglamentējošo normatīvo aktu piemērošanas jautājumos.
- 2.6. Būtiskākais uzlabojums pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā – iespēja personām iesniegt iesniegumus un saņemt atbildes elektroniskā veidā.
- 2.7. Jaunas politikas iniciatīvas pārskata gadā netika īstenotas.

3. Budžeta informācija

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	203 138	290 862	290 762
1.1.	Dotācijas	202 138	290 762	290 762
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	100	0
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā):	202 138	290 862	290 744
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	193 155	290 862	290 744
2.1.1.	atlīdzība	128 495	238 945	238 855
2.1.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	64 660	51 917	51 889
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	8983	0	0

4. Personāls

Amata vietu skaits – 26;

faktiskais darbinieku skaits pārskata gadā – 7;

faktiskais ierēdņu skaits pārskata gadā – 19;
 personāla izglītība – augstākā; iestādē regulāri notiek personāla profesionālās sagatavotības semināri, konkrēti – juridiskos un cilvēktiesību jautājumos saistībā ar *Valsts valodas likuma īstenošanu*; ierēdņi 2008. gadā apmeklējuši arī Valsts administrācijas skolas u.c. izglītojošu institūciju rīkotos mācību kursus;
 personāla mainība – pārskata gadā aizpildīta 1 ierēdņa amata vietas vakance un likvidēta dienesta automobiļa vadītāja amata vieta.

Personāla sadalījums pa vecuma un dzimuma grupām:

Vecums / dzimums	Sievietes (skaits)	Vīrieši (skaits)
20–29 gadi	1	0
30–39 gadi	2	0
40–49 gadi	6	2
50–59 gadi	5	2
60–69 gadi	4	1
70 gadu un vairāk	1	2

5. Komunikācija ar sabiedrību

- 5.1. Pārskata gadā notika pasākums sabiedrības informēšanai un izglītošanai – akcija “Valsts valodai draudzīga vide”, kuras mērķis bija pievērst sabiedrības uzmanību valsts valodas lietojumam apkalpojošās sfēras uzņēmumos. Komunikācija ar sabiedrību regulāri notiek preses reližu veidā, nodrošinot arī atgriezenisko saikni.
- 5.2. Īpaši pasākumi sabiedrības viedokļa izziņāšanai netika īstenoti ierobežoto finanšu resursu dēļ. Uzskatām, ka sabiedrības apmierinātību ar iestādes darba kvalitāti raksturo nelielais pārsūdzēto lēmumu skaits.
- 5.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru – pārskata gadā Valsts valodas centrs regulāri piedalījās s/o “Lauku bibliotēku atbalsta fonds” organizētajos Grāmatu svētkos dažādos Latvijas reģionos.
- 5.4. Konsultatīvās padomes Valsts valodas centram nav.

6. Plāni nākamajam gadam

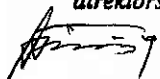
- 6.1. 2009. gada prioritātes:
  - pārraudzīt *Valsts valodas likuma* ievērošanu;
  - reglamentēt valsts valodas lietojumu valsts un sabiedriskās dzīves sfērās normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos;
  - iesniegt priekšlikumus valsts valodas normatīvo aktu pilnveidošanai;
  - organizēt latviešu valodas aizsardzības darbu;
  - veicināt latviešu valodas kultūras attīstību un nodrošināt valodas pareizu lietošanu;
  - saglabāt, atjaunot un aizsargāt vēsturiski pareizos un latviskai kultūrvidei raksturīgos Latvijas vietvārdus, reglamentēt to lietošanu oficiālajos tekstos un izdevumos;
  - atbalstīt latviešu valodas zinātniskās izpētes projektus;
  - popularizēt latviešu valodu pasaulē.
- 6.2. Iestādes finanšu saistības uz 2009. gada 1. janvāri:
 īstermiņa kredītsaistības Ls 22 054,- apmērā.

- 6.3. Iestādei ir izvērsta starptautiskās sadarbības partneri gandrīz visās Eiropas valstīs, ASV, Kanādā, Austrālijā u.c. valstīs – gan valodas politikas īstenošanas un lingvistiskās likumdošanas, gan sociolingvistiskās situācijas izpētes un valodiskās vides aizsardzības jomā, kā arī pamattautības un minoritāšu lingvistisko tiesību ievērošanas aspektā.
- 6.4. Iestāde atbalsta un veicina zinātniskos pētījumus par latviešu valodu kā LR valsts valodu, galvenokārt sociolingvistikas un onomastikas nozarē (sadarbībā ar IZM Valsts valodas aģentūru un LU aģentūru “Latviešu valodas institūts”).

7. Normatīvo aktu ievērošanas uzraudzība un kontrole

- 7.1. Pārskata gadā veiktas 5400 valsts valodas lietojuma pārbaudes iestādēs, uzņēmumos un organizācijās, tās skaitā 2107 profilaktiskās pārbaudes. Pārbaudīta 6009 darbinieku un pašnodarbināto personu valsts valodas lietojuma atbilstība normatīvo aktu prasībām; konstatētas 530 valsts valodas prasmes apliecības ar viltojuma pazīmēm. Kopā 3222 lietās novērsti normatīvo aktu pārkāpumi valsts valodas lietošanas jomā.
- 7.2. Pārskata gadā izskatītas 810 fizisku un juridisku personu sūdzības un iesniegumi par iespējamiem normatīvo aktu pārkāpumiem valsts valodas lietošanas jomā. Regulāri tika veikti klientu informēšanas un konsultēšanas pasākumi (rakstveidā un mutvārdos), kas saistīti ar tiesību aktu normu satura izskaidrošanu un šo normu piemērošanu.
- 7.3. Regulējamajā vidē normatīvo aktu ievērošanu visvairāk ietekmēja atsevišķu plašsaziņas līdzekļu izplatītā dezinformācija par normatīvo aktu prasību gaidāmo mīkstināšanu un veikto pārbažu likumības apšaubīšanu.
- 7.4. Pārskata gadā izskatītas 2319 administratīvā pārkāpuma lietas, no kurām 903 lietās par normatīvo aktu pārkāpumiem piemērotas soda sankcijas – uzlikti naudas sodi par kopējo summu Ls 19 250 (ieskaitīta Valsts kasē).
- 7.5. Augstākās instancēs pārsūdzēti 5 iestādes amatpersonu pieņemtie lēmumi.
- 7.6. Prognoze par regulējamās vides attīstības dinamiku – administratīvo pārkāpumu skaits būtiski nemazināsies; valsts valodas inspektoru darba intensitāte nemainīgi paliks iepriekšējā līmenī; palielināsies iestādes amatpersonu atbildība par darba izpildi un pieņemto lēmumu pareizību.

*LR Tieslietu ministrijas
Valsts valodas centra
direktors*

Agris Timuška

Rīgā, 30.06.2009.